

РЕШЕНИЕ

№ 19647

гр. София, 29.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 156 СЪСТАВ, в публично заседание на втори ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ВА

при участието на секретаря ЕД
като разгледа докладваното от ВА Гражданско дело № 20231110130678 по
описа за 2023 година

РЕШЕНИЕ

29.11.2023 г., гр. София

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, I I Г. О., 156-ти състав, в открито публично заседание на втори ноември през две хиляди двадесет и трета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ВА

при секретаря ЕД, като разгледа докладваното от съдия ВА гр. дело № 30678/2023 г. по описа на СРС, за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 124 и сл. ГПК.

Подадена е искова молба от „ТС“ ЕАД срещу С. П. М., в която се твърди, че ответникът бил потребител на топлинна енергия за недвижим имот, находящ се в гр., аб. № 108245, като била доставена топлинна енергия, по договор за покупко-продажба на топлинна енергия при общи условия. Поддържа, че е доставил топлинна енергия на стойност 3183,85 лева за периода от 01.05.2018 г. до 30.04.2020 г., но ответникът не я бил заплатил, поради което изпаднал в забава и дължал и обезщетение за забава върху главница за топлинна енергия в размер на 452,18 лева за периода от 15.09.2019 г. до 29.07.2021 г. Излага съображения, че е предоставил и услугата дялово разпределение, поради което ответникът му дължал сумата от 42,46 лева, представляващи припадаща се част от цената на услугата дялово разпределение за периода 01.07.2018 г. до 30.04.2020 г., както и сумата от 8,68 лева – мораторна лихва върху главницата за дялово разпределение за

периода 31.08.2018 г. до 29.07.2021 г. Навежда довод, че е подал заявление за издаване на заповед за изпълнение, но длъжникът по заповедта бил подал възражение, поради което имал правен интерес от предявяване на иск за установяване на вземанията. Иска да бъде признато за установено, че ответникът му дължи претендираните суми, както и присъждането на деловодни разноски.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК е подаден отговор на исковата молба, като се сочи, че претенциите са процесуално допустими, но неоснователни. Твърди, че вземанията са погасени по давност, съгласно разпоредбата на чл. 111, б. „в“ ЗЗД, което аргументира подробно. Поддържа, че с обоснованото трябвало да намери и приложение нормата на чл. 119 ЗЗД по отношение на акцесорните вземания, независимо дали давността за тях е изтекла. Навежда доводи, че не е потребител на топлинна енергия, тъй като не бил доказан факта на собствеността или наличието на вещни права върху имота. Излага съображения, че се касаело и за хипотеза на непоискана доставка, поради което трябвало да се приложи и правилото на чл. 62 ЗЗП. Твърди, че сумите за дялово разпределение били недължими, тъй като ищецът нямал правно основание, за да ги претендира и че те били дължими на ищеца. Поддържа, че по отношение на мораторната лихва с оглед чл. 36, ал. 2 ОУ не бил предвиден ред, поради което сумите не били дължими, а освен това не били ангажирани доказателства за изискуемост на главното задължение. Иска отхвърляне на предявените искове. Претендира разноски.

Третото лице-помагач на страната на ищеца е представило писмени доказателствени средства, като не е изразило становище по предявените искове.

Съдът, като съобрази правните доводи на страните, събраните писмени доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено следното:

СРС, 156-ти състав е сезиран с първоначално обективно, кумулативно съединени положителни установителни искове с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК, във вр. чл. 415, ал. 1 ГПК, във вр. с чл. 318, ал. 2 ТЗ, чл. 200 ЗЗД и чл. 110, ал. 2 ЗС и чл. 86, ал. 1 ЗЗД.

При релевираните в исковата молба твърдения възникването на спорното право се обуславя от осъществяването в обективната действителност на следните материални предпоставки (юридически факти): **1.** наличието на действително правоотношение по договор за продажба (доставка) на топлоенергия, по силата на което продавачът се е задължил да прехвърли правото на собственост върху процесните стоки и да ги предаде, а купувачът да ги получи и да заплати уговорената продажна цена и **2.** продавачът да е доставил топлинна енергия в твърдяното количество на купувача.

Съгласно чл. 153, ал. 1 ЗЕ „потребители на топлинна енергия“ са всички **собственици и титуляри на вещно право на ползване в сграда** - етажна собственост, присъединени към абонатна станция или към нейно самостоятелно отклонение. А по силата на определителната правна норма, регламентирана в § 1, т. 42 (отм.) ЗЕ, но действащ през релевантния период, „потребител на енергия или природен газ за битови нужди“ е физическо лице - **собственик или ползвател на имот**, което ползва топлинна енергия с топлоносител гореща вода или пара за отопление, климатизация и горещо водоснабдяване, или природен газ за **домакинството си**. А съгласно § 1, т. 2а от ДР ЗЕ 2а. (Нова - ДВ, бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) „Битов клиент“ е клиент, който купува електрическа или топлинна енергия с топлоносител гореща вода или пара за отопление, климатизация и горещо водоснабдяване, или природен газ за собствени битови нужди, а съобразно § 1, т. 41б ДР ЗЕ „Потребител на енергийни услуги“ е: краен клиент, който купува енергия или природен газ, и/или ползвател на преносна и/или разпределителна мрежа за снабдяването му с енергия или природен газ.

Съгласно т. 1 от **Тълкувателно решение № 2 от 17.05.2018 г. на ВКС по тълк. д. № 2/2017 г., ОСГК** – „Собствениците, респективно бившите съпрузи като съсобственици,

или титулярите на ограниченото вещно право на ползване върху топлоснабдения имот, дължат цената на доставената топлинна енергия за битови нужди съгласно разпоредбите на Закона за енергетиката в хипотезата, при която топлоснабденият имот е предоставен за ползване по силата на договорно правоотношение, освен ако между ползвателя на договорно основание и топлопреносното предприятие е сключен договор за продажба на топлинна енергия за битови нужди за същия имот, през времетраенето на който ползвателят като клиент на топлинна енергия за битови нужди дължи цената ѝ... Клиенти на топлинна енергия за битови нужди могат да бъдат и правни субекти, различни от посочените в чл. 153, ал. 1 ЗЕ, ако ползват топлоснабдения имот със съгласието на собственика, респективно носителя на вещното право на ползване, за собствени битови нужди, и същевременно са сключили договор за продажба на топлинна енергия за битови нужди за този имот при публично известните общи условия директно с топлопреносното предприятие. В тази хипотеза третото ползващо лице придобива качеството "клиент" на топлинна енергия за битови нужди ("битов клиент" по смисъла на т. 2а § 1 ДР ЗЕ) и като страна по договора за доставка на топлинна енергия дължи цената ѝ на топлопреносното предприятие. Договорът между това трето ползващо лице и топлопреносното предприятие подлежи на доказване по общия ред на ГПК, например с откриването на индивидуална партида на ползвателя при топлопреносното дружество, но не се презумира с установяване на факта на ползване на топлоснабдения имот. В гореизложения смисъл изброяването в нормата на чл. 153, ал. 1 ЗЕ на собствениците и титулярите на ограниченото вещно право на ползване като клиенти (потребители) на топлинна енергия за битови нужди и страна по продажбеното правоотношение с топлопреносното предприятие не е изчерпателно. Противното разбиране би противоречало на принципа за договорна свобода, регламентиран в чл. 9 ЗЗД и приложим както за гражданските, така и за търговските сделки. При постигнато съгласие между топлопреносното предприятие и правен субект, различен от посочените в чл. 153, ал. 1 ЗЕ, за сключване на договор за продажба на топлинна енергия за битови нужди за топлоснабден имот при спазване на одобрените от КЕВР публично известни общи условия, съставляващи неразделна част от договора, този правен субект дължи цената на доставената топлинна енергия за собствените му битови нужди.

Представен е Договор за продажба на държавен недвижим имот, съгласно Наредбата за продажба на жилища от държавния жилищен фонд от 20.11.1972 г., като се установява, че ППМ и С К. М. са станали собственици на имот, находящ се в гр.

Приложено е Удостоверение за наследници от 15.06.2006 г. се изяснява, че ППМ е починал на 03.06.2006 г., като е оставил за наследници по закон С. П. М. (арг. чл. 5, ал. 1 ЗН) и С К. М. (преживяла съпруга – арг. чл. 9, ал. 1 ЗН – починала на 26.03.2013 г.).

С откриване на наследството наследниците придобиват правото да получат наследственото имущество. То не преминава по право към тях. При откриване на наследството за наследниците възниква правото да го приемат. С приемането му те го придобиват. Тоест, наследствената сезина не преминава по право върху наследниците, с факта на откриване на наследството, а единствено открива правната възможност на последните да заявят дали приемат наследството или се отказват от същото. Съгласно разпоредбата на чл. 48 ЗН наследството се придобива с приемането му. Приемането на наследството е едностранен акт, с който наследникът изявява волята си да го придобие. С него се определят отношенията между наследниците помежду им и между тях и третите лица, които са били в имуществени отношения с наследодателя. Приемането на наследството е изрично или мълчаливо. Изричното приемане се извършва с писмено изявление до районния съдия по местооткриване на наследството. То се вписва в особена за това книга – арг. чл. 49, ал. 1 ЗН.

Мълчаливо приемане има, когато наследникът извърши действия, които несъмнено

предполагат намерението му да приеме наследството и които той не би имал право да извърши, освен в качеството си на наследник – арг. чл. 49, ал. 2 ЗН.

В Закона за наследството е предвидена възможност наследникът да бъде заставен да се произнесе по въпроса за приемане на наследството. Съгласно правилото на чл. 51, ал. 1, изр. 1 ЗН по искане на всеки заинтересован, районният съдия може да определи на наследника срок, за да заяви приема ли наследството или се отказва от него. Преди да определи този срок съдът призовава наследника и ако той се яви, го изслушва по въпроса. Според нормата на чл. 51, ал. 1, изр. 2 ЗН, когато има заведено дело срещу наследника, което не може да се движи, тъй като той не се е произнесъл, дали ще приеме наследството срокът за приемане се определя от съда, който разглежда делото. При граматическото, систематично и телеологическо тълкуване на разпоредбата на чл. 51, ал. 1, изр. 2 налага извод, че когато има заведено дело срещу наследник на починало лице, респ. починал в хода на делото ответник, което не може да се движи, тъй като той не се е произнесъл дали приема наследството, съдът му определя срок да заяви дали приема наследството или се отказва от него, **само по искане на заинтересована страна по делото.** Такава заинтересована страна е ищецът, тъй като той има интерес да се установи безспорно кои са приелите наследството наследници на лицето, с което той има правен спор или спрямо което иска да установи правата си. Ако наследникът не отговори в срока по чл. 51, ал. 1 ЗН, той губи правото да приеме откритото в негова полза наследство – чл. 51, ал. 2 ЗН. Касае се за преклузивен срок, който нито спира, нито може да се прекъсне с изтичането на който се погасява самото субективно материално право на наследника – така **Решение № 101.08.2019 г. по гр. д. № 2260/2018 г. на ВКС, IV Г. О.**

За пълнота трябва да се изтъкне и факта, че ищецът, а така и третото лице-помагач на страната на ищеца са имали възможност да поискат откриване на производство по чл. 51 ЗН, но по делото няма никакви данни или искания в тази насока. Тоест, съдът при наличието на разпределена доказателствена тежест и множество възможности, за да бъде доказана наследствената сукцесия, не може да възприеме тезата, че е доказано пълно и главно, че е налице наследствено правоприемство. Като в тази насока, настоящият съдебен състав отчита и оспорванията на ответниците за липсата на облигационно отношение.

В тази насока трябва да се посочи, че извод противен на горния не може да се направи от представените по делото от третото лице-помагач протоколи за главен отчет, тъй като същите не са подписани от ответницата (под същите липсва подпис за потребителя), което би съставлявало признание на факта на приемането на наследството.

С оглед горното трябва да се спомене, че изцяло спекулативно и извън контекста са доводите на ищеца, че с откриването на наследството, последното се считало за прието – развити с молба от 05.10.2023 г. От една страна от контекста и извън касационния въпроси и контекста изобщо е извадено нещо касаещо приемането на наследството, което е съждение на съда, а не правен извод, като се коментира разпоредбата на чл. 48 ЗН (за момента на придобиване на наследството – като принципно ВКС прави грешен извод, че се касае за презумпция, тъй като закона предвижда обратно действие – т.е. фикция, но това е без значение поради спекулацията на ищеца). Приемането на наследството е предвидено в правилото на чл. 49 ЗН, според което приемането може да стане с писмено заявление до районния съдия, в района на който е открито наследството; в този случай приемането се вписва в особена за това книга. Приемане има и когато наследникът извърши действие, което несъмнено предполага неговото намерение да приеме наследството, или когато укрие наследствено имущество. В последния случай наследникът губи правото на наследствен дял от укритото имущество. Тоест, действащия ЗН **не предвижда** наследствена сезина *ex lege*, а предвижда, че наследствената сезина трябва да бъде приета изрично или с конклюдентни действия, което предствалва част от правото на наследяване (правото да се приеме наследството), за което в защита на кредиторите закона предвидил изрично и нормата на чл.

51 ЗН. Следователно при действащото българско право ЗН е част от системата на приемане на наследството, а не на отказ от наследството, което произтича от позитивната уредба. В този смисъл няма никакво съмнение в теорията – така Станева, А. *Наследствено право*, София, Сиела, с. 293 и сл., Тасев, Хр. *Българско наследствено право. Девето преработено издание*. Нова редакция Георги Петканов, Симеон Тасев, София, Сиела, 2009, с. 121 и сл.; Марков, М. – Ц. Цанкова, Матеева, Ек., Марков, М., Петров, В., Танев, Д., Георгиев, Ив., В: *Закон за наследството. Научноприложен коментар. Проблеми на правоприлагането. Анализ на съдебната практика. Нормативен текст*, София, 2016, ИК „Труд и право“, с. 534 и сл. и цитираната там съдебна практика. А в съдебната практика изрично по чл. 49 ЗН - **Решение № 64 от 24.02.2010 г. на ВКС по гр. д. № 3838/2008 г., IV г. о., ГК** „Приемането на наследството не може да се предполага, то трябва да бъде ясно и недвусмислено установено, дори когато е мълчаливо. Конклюдентните действия трябва да са такива, че да сочат на действителната воля на наследника да приеме наследството.“; **Решение № 577 от 30.09.2010 г. на ВКС по гр. д. № 732/2010 г., IV г. о., ГК** , според което „Когато почине длъжник по едно правоотношение, неговите кредитори могат да насочат претенциите си към неговите наследници, ако те са приели наследството. Когато наследството не е прието, кредиторите разполагат с възможността да принудят наследниците в определен от съда срок да заявят дали приемат наследството или се отказват от него - чл. 51 от ЗН. Когато наследниците вече са направили своя избор и са се отказали от наследството, то кредиторът следва да използва процедурата по чл. 51 от ЗН по отношение на призованите наследници от следващия ред - и така до изчерпване на законните наследници и до преминаване на наследственото имущество към държавата. Този път за защита обаче е на разположение на кредитора само тогава, когато отказът от наследство е валиден. Ако отказът от наследство е недействителен, включително в хипотезата, в която преди извършването му наследството вече е било прието, кредиторът не разполага с възможността по чл. 51 от ЗН. За защита на правата си в този случай той може единствено да предяви установителен иск, с който да претендира прогласяване на отказа от наследство за нищожен. Този иск е допустим. За предявяването му е налице правен интерес и кредиторът не може да бъде принуден да води други иски срещу наследниците, ако за защита на неговите интереси ще е достатъчно да се установи действителното правно положение, а именно че направеният отказ от наследство не е произвел действие и че наследството е прието.“.

С оглед гореизложеното, съдът намира, че не следва да коментира останалите събрани по делото доказателства във връзка с установяване на останалите материални предпоставки, тъй като това се явява безпредметно.

Тъй като претенциите за мораторни лихви и за дялово разпределение са обусловени от претенциите за заплащане на главницата за доставената топлинна енергия, то след като обуславящата претенция е неоснователно, то такива се явяват и обусловените, поради което същите следва да бъдат отхвърлени в цялост.

При този изход на правния спор с правна възможност да претендира разноски разполага само ответника. Последният е поискал присъждането на деловодни разноски, като представил договор за предоставена безплатна правна помощ, поради което и на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, във вр. чл. 36 ЗАДв., във вр. чл. 38, ал. 2, т. 2 ЗАДв. следва да се присъди на адв. Н. К. сумата от 400,00 лева, представляващи адвокатско възнаграждение за първоинстанционното производство.

Така мотивиран, Софийският районен съд

РЕШИ:

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените искове от „ТС“ ЕАД, ЕИК, със седалище и адрес на управление: гр. **срещу** С. П. М., ЕГН:, с адрес: гр., за признаване за установено на основание чл. 422, ал. 1 ГПК, във вр. чл. 415, ал. 1 ГПК, във вр. с чл. 318, ал. 2 ТЗ, чл. 200 ЗЗД и чл. 110, ал. 2 ЗС и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, **че** С. П. М., ЕГН: **дължи на** „ТС“ ЕАД, ЕИК, **сумата от 3183,85 лева**, представляващи цена на доставена топлинна енергия по договор за покупко-продажба на топлинна енергия при общи условия за периода от 01.05.2018 г. до 30.04.2020 г. за недвижим имот, находящ се в гр., аб. № 108245, както и **сумата от 452,18 лева**, представляващи мораторна лихва за периода от 15.09.2019 г. до 29.07.2021 г., както и **сумата от 42,46 лева**, представляващи цена на услугата дялово разпределение за периода от 01.07.2018 г. до 30.04.2020 г., както и **сумата от 8,68 лева**, представляващи мораторна лихва върху цената на услугата дялово разпределение за периода от 31.08.2018 г. до 29.07.2021 г., за които суми е издадена Заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК от 16.03.2022 г. по ч. гр. д. № 48740/2021 г. по описа на СРС, 148-ми състав.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, във вр. чл. 36 ЗАдв., във вр. чл. 38, ал. 2, т. 2 ЗАдв. „ТС“ ЕАД, ЕИК **да заплати на** С. П. М., ЕГН:, **сумата от 400,00 лева**, представляващи адвокатско възнаграждение за първоинстанционното производство.

РЕШЕНИЕТО е постановено при участието на трето лице-помагач „ББ“ ЕООД на страната на ищеца „ТС“ ЕАД.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва в двуседмичен срок от съобщението до страните пред Софийският градски съд с въззивна жалба.

Препис от решението да се връчи на страните!

РАЙОНЕН СЪДИЯ:

Съдия при Софийски районен съд: _____